

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

„Telegraful Român“:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public asiguatele postale, (Posta-Utalvány — Post-Anweisung) ca împreunate cu spese mai puțin și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sînt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre asiguatele postale. Și unii și alții sînt poftiți a se adresa la Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu. Colecțiunilor de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbei maghiare.

(După diarul stenografic al dietei).

Ședința din 3 Maiu 1879.

Nicolae Maximovics: (Sfîrșit).
Cu privilegiul acesta doresc a răspunde onoratului domn deputat Stefan Nagy la aserțiunea sa, că cu privilegiul pertractării proiectului de lege de față în sinul comitetului congresual sîrbesc, cel din urmă n'ar fi ținut nimica în contra proiectului de lege. Onor. domn deputat să scie, că pertractarea unei astfel de afaceri nu se ține de cercul de activitate al comitetului congresual, că acesta nici n'a pertractat deci despre proiectul de lege de față. Dar, tocmai aceasta este greșeala,

că domni Maghiari mai distinși nu vreau să se informeze despre toate raporturile țerei, cu deosebire nu vreau să ajungă la cunoștință despre afacerile naționalităților; și ei prin urmare sînt de loc gata a accepta de bani buni toate acele, ce se aduc înainte în contra naționalităților. Acestei împregiurări atribuesc eu aserțiunea de mai sus a onoratului domn Aladár Molnár. Căci cum ar fi altmintrelea a se esplica, că onor. domn deputat Aladár Molnár cunoaște mai bine scolile din Elveția sau din alte țeri, decât cele din patrie? În scolile sîrbesci învățămîntul limbei maghiare, cu planul de învățămînt pomenit al consiliului scolastic sîrbesc, s'a dispus numai de nou, căci acest învățămînt s'a fost dispus deja în anul 1811, pe timpul când așa numitul *supremus inspector scholarum graeci non uniti ritus nationis illyricae et valachicae* era sistematizat, și chiar în orașe s'a propus gramatica maghiară dela anul 1830 încoace deja în clasele mai înalte. Din toate aceste onor. domn deputat și-ar fi putut procura convingerea, că poporului sîrbesc nu i lipsesc acele bune simțăminte, care acum sînt trase la îndoială așa de tare.

Onoratul domn deputat țiece mai departe, că deputații sîrbesci ar vorbi în casa aceasta într'un mod, ca și când aceea, ce țiece fie-care dintre ei, negreșit ar fi manifestațiunea întregii națiuni sîrbesci! Onor. domn deputat imi va concede doar, că eu și prietenii mei sîrbesci cunoaștem mai bine dispoziția poporului sîrbesc, și l pot asigura pe onor. domn deputat, că cuvintele noastre nu sînt numai espresia convingerei noastre interne, ci sînt espresia opiniunii publice a întregului popor sîrbesc, cu excepția unuia unic, pe care de altmintrelea, dacă Vă place, Vi'l cedăm prea bucuros.

Onorată casă! Mai toți oratorii, cari au vorbit pentru proiectul de lege, s'au ocupat cu discursul mare și politic al onoratului meu amic P-

lit; a înfrînge argumentele sale nu i-a succes nici unuia. Ei au rupt unele pasagie din contecstul cuvîntărei sale și le-au analizat cu sirguință, și prin aceasta au creșut a fi învins pe onor. meu amic Polit. Ba nu!

Astfel d. e. a făcut-o și prea onor. domn ministru-president. Prea onor. domn ministru-president a țiece, că, luând în considerație desvoltările cele mai de aproape ale Orientului, cu deosebire cele din Sîrbia, atunci n'am fi trebuit să creăm o astfel de lege, ci atunci am fi trebuit să dispunem, că în țara întreagă limba maghiară are să fie limba exclusivă de instrucție, căci în Sîrbia Români ar sta într'un raport proporțional mai favorabil, decât Sîrbii în Ungaria. Prea onor. domn ministru-president este un mare măiestru de întorsături. Să mi fie acum și mie iertat a întoarce aceasta. Stă în Ungaria națiunea maghiară față cu celelalte naționalități în astfel de proporție numerică ca și în Sîrbia Sîrbii față cu Români?

În Sîrbia sînt circa 1.300.000 Sîrbi și 200.000 Români, și în Ungaria sînt două treimi ale populațiunii nemaghiare. Dacă deci Maghiarii în Ungaria ar sta în astfel de raport numeric, ca și Sîrbii în Sîrbia, atunci ar fi aici circa 13 milioane de Maghiari — și atunci onor. casă, nu s'ar fi prezentat un astfel de proiect de lege. Români din Sîrbia se sîrbesc înșiși, în tocmai precum Sîrbii din Bănat se romanisează. Sîrbii și Români vietuesc împreună de veacuri și deși deosebiți, totuși au aceeași religie, un factor însemnat în Orient, și aceasta leagă aceste două popoare cât se poate de strîns, și prin amintirea acestei împregiurări de sigur înțelegerea aceea frățească între Sîrbi și Români nu se va tulbura, carea în discusiunea prezentă se manifestează într'o formă atât de hotărîtă.

Prea onoratul domn ministru-president întrebă mai departe, „dacă popoarele nemaghiare locuitoare în

Ungaria, avînd limbile lor și capabilitatea a se susține și a se desvolta, trebuiesc să fie ingrigite de limbile lor pentru aceea, fiindcă sînt siliți a învăța limba maghiară?“

Negreșit, căci concertarea nu decurge sub împregiurări egale. Puterea statului se află în mînilor națiunii maghiare. N'a țiece-o chiar onor. domn deputat Ludovic Mocsáry, că se intenționează maghiarisarea tocmai cu ajutorul puterii statului? Noi prin urmare nu ne temem atîta de limba maghiară, ci de prigoniri înnoite pentru limba aceasta.

În adevăr, onor. casă! D-Voastră ați rupt-o cu tradițiunile milenare ale Ungariei, ați rupt-o atunci, când de loc ce ați învins Iosefinismul — ați călcat în urmele lui. Iosefinismul învins s'a retras și a venit Leopoldinismul, care în Ungaria a spriginit mișcarea dușmănoasă Maghiarilor.

Onoratul domn deputat Ludovic Mocsáry V'a și făcut atent la aceea, că D-voastră n'aveți să vă apărați împotriva naționalităților, ci împotriva înriurîței germanisătoare, care amenință statul unguresc de cătră Viena. Iosefinismul e numai la părere mort și Leopoldinismul nu este nimic alta decât o specie a Iosefinismului. Leopoldinismului sînt naționalitățile unealta, ținta sa însă este Ungaria.

Aceasta noi o scim foarte bine după multe multe esperiențe jalnice și naționalitățile Ungariei sînt insuflete pentru libertatea constituțională a Ungariei. Libertatea, aceasta este legătura, ce ține popoarele Ungariei la olaltă. Ori ce cutezare împotriva libertății este o cutezare împotriva Ungariei. Naționalitățile nu urmăresc „tendențe separatistice“, nu „întreprinderi primejdioase“, ele nu au „pretensiuni esagerate“, ele nu au „întreprinderi îndreptate asupra integrității patriei și asupra unității sale politice“, ele nu sînt „fățarnice“,

FOIȚA.

Gura satului.

Novelă. *)

I.

(5 urmare.)

Dela boi trec în urmă la vaci, la porci, la oi și la cai. Pretutindenea Mihule face împărtășire despre cum și când și în ce chip, le spune prețul și vremea cumpărării, laudă soiul și scoate la iveală buna prăsilă eșită din gospodăria sa.

Sosind la vravul de saci, el desleagă gura unui sac, pentru ca fie care dintre cei de față să poată lua un pumn și să laude bobul plin. El însuși ia un pumn, îl scutură, îl privește, țiece că a eșit bine, îl aruncă jos, apoi leagă gura sacului.

Simion ține pumnul plin la gura unui bou apropiat, ear Mitrea ia câteva boabe între dinți și aruncă pri-

sosul între saci, ca să găsească și pașerile ceva.

„Rău ai brodit-o, îi țiece Simion căci aici ele găsesc în de prisos.

Când se îndreptară din nou spre casă, Safta se ivesce, ca din întemplantare, la capul scărilor.

— Vai de mine! cum ne-ați găsit! le țiece ea. Dar să iertați. Așa-i omul cu gospodărie! Ori cât te trudești, n'o scoți la cale.

„Lasă că te scim cât ești de harnică, îi țiece Mitrea, — dar uită, ce velințe. Unde le-ai cumpărat, de țiece sînt atît de frumoase?“

— Vai de mine! Eu, să cumpăr? strigă Safta. M'a ferit Dumneșeu. Tot din casa mea!

„Nu te cred, grăi Mitrea cu rătăte. Prea sînt de-a degete tinere.

— Și oare nu am fată mare? țiece Leica Safta.

„Ei! grăi acum Simion. Ai brodit-o vere Mitre. Ai brodit-o!

— Așa mai înțeleg și eu, glumii acesta. Dacă e vorba de fată mare, apoi, noroc să aibă!

„Norocul vine dela Dumneșeu! le răspuse Leica Safta.

— Amin! țiece amîndoi, schimbînd o privire plină de înțeleș.

După aceste plecară de-alungul foșorului, eară Safta începă să le spue care când și în ce chip. Cele mai multe erau lucrate în casă; pe ici pe colo era însă câte o cătrînță bogată ori câte o păreche de alțițe, lucruri primite în dar de la cutare și cutare dintre rudeniile din satele mai depărtate ori lucruri moștenite dela buna și chiar dela muma bunicii.

Pe când ajunseră să între în casa cea mare, unde păreții sînt acoperiți cu zaveze și împododiți giur împregiur cu fel de fel de vase; începă a se întuneca și Marta întră să pună două luminări pe masă și să le țiece oaspeților bună sara.

— Noroc să ai nepoată! îi țiece. „Norocul, răspuse Marta roșind, vine dela Dumneșeu!

— Amin! țiece ei și astădată. Acum nu mai rămănea îndoială că lucrul se poate pune la cale. Nici tată, nici mamă, nici fată nu a țiece: Va da Dumneșeu și norocul cu vremea o vorbă foarte neplăcută la asemenea privilegii. Simion și Mitrea începă

dar pe departe și mai pe-aproape, apoi mai de-a dreptul și mai lămurit, până ce ajunseră la vorbă fățișă. Safta și Mihule se mai făceau că nu înțeleg, în urmă nu îndrăzniau să creadă și erau uimiți de cîntea, ce li se face, în sfîrșit spuneau, că nu sînt încă gata precum ar dorii, că le vine greu a se despărți de singura lor fiică... la urma urmelor — că teacă... că pungă până ce Mitrea nu se ridică vesel și grăi:

— Va să țiece — lucrul e gata, numai să vrea și fata!

„Ei! așa i-o fi fost ursita! grăi Mihule, zimbînd cu mulțămire.

Leica Safta își supse buzele și țiece; „Să o întrebăm pe ea. Ce mai scii? fetele sînt! cam de capul lor.“

Ȋicînd aceste, chemă pe Marta să mai aducă o garafă de vin.

— Ei, dar în grabă ne lași, nepoată! — grăi Simion, când ea să easă.

— Nici nu te-am vîșut, precum dorim să te vedem.

Marta se opri turburată.

— Se șopteșce, că ai să te măriți! țiece Mitrea glumînd.

„O fi! îi răspuse Marta zimbînd. Dar eu nu sciu nimic.

*) Din „Convorbiri literare“.

ele nu sînt „șovăitoare“ și „respânditoare de perfidii orientale,“ naționalitățile „cochetează“ cu „străinătatea,“ nici nu „intrigează în patrie“ — cu toate aceste lucruri măgulitoare ne dă diaristica șovinistă în cap mai pe și ce merge; — ci naționalitățile iubesc această patrie a lor, iubesc libertatea și țin cu credință la domnitorul lor, la patria lor, la monarhie, neluând în băgare de seamă, dacă credința lor află recunoștință sau ba; ele nu lasă să se impedeze în împlinirea datorinței lor, nici prin dojană nici prin încercări de intimidare, — aceasta e mângăierea lor față cu toate înfruntările nedrepte — să Vă feriți însă și D-Vstră, a împinge naționalitățile cu puterea în brațele Leopoldinismului, ce totde-auna stau deschise și sînt gata ale primii.

La sfîrșitul discursului meu, să-mi permită onor. casă încă o observare. (Să auzim!) Mărturisesc că am fost surprins în mod foarte neplăcut prin cuvintele prea onor. domn ministru de instrucție, că „noi în zădar scriem și vorbim împotriva celorla, cari se lasă a fi conduși de patimă, preocupăție sau de mîncărimea a juca un rol.“ Nainte de toate trebuie să observ, că precît știu eu, cuvîntul acesta „mîncărime a juca un rol“ în casa aceasta mai dîntău l-a amintit onor. domn deputat Helfy; de atunci îndeobște se întrebuițază ca frază îndatinată.

În cuvîntul acesta e cuprinsă întreaga politică de naționalități a onor. domn deputat. Pe față a exprimat aceasta cu privilegiul desbaterei asupra budgetului. Eu am urmărit atunci discursul onor. domn deputat Helfy cu atențiune și am vădut, că onor. domn deputat Daniil Irányi, care ședea înaintea lui, clătina din cap admonând. Onor. domn deputat Irányi a șis, că acela, care ar fi capabil să statorească o înțelegere pacinică între naționalitățile Ungariei, ar pute trece de întemeietoriul din nou al Ungariei. Vădînd că onor. domn deputat Irányi clătina din cap la acea cuvîntare, am ajuns la convingere, că el pe onor. domn deputat Helfy nu l'ține de acest reîntemeietoriu al Ungariei. (Iaritate!) Și în acest ton și în acest chip vorbesce și ministrul de culte al Ungariei; asupra unei cestiuni atît de serioase se nasce firesc o desbatere mare. Să-mi fie permis în contrast cu aceasta a cita unele cuvinte din raportul comisiunii, cu cari în camera belgiană s'a prezentat proiectul de lege despre întrebuițarea limbei flandrene. Se șice aci:

„La langue est plus que l'intérêt personnel; elle est plus que la conscience, car celle-ci est par suite des circonstances extérieures, sujette à des modifications

— Și dacă noi am ști?

„Mi-ați spune și mie! le șise ea.

— Asta-i, veți asta-i! grăi Simion! că nu scim nici noi; dar se șice, tocmai spuneam vărului Mihu, că ar fi să te pețească Toderică, îl șicii acum! Și se teme...

El tăcî și Marta tăcî și toți tăcură. Cuvîntul următor trebuia să fie al mumei; Ei! spune, ce ai șice tu?

Marta dete din umeri și grăi: cum a vrea tata.

— Noroc să ai, grăiră amîndoi oaspeții, ridicându-se de pe scaun eară Mihu simți o deosebită răcoare la inimă, vădînd că lucrurile se fac atît după voia lui.

Cu aceste toată treaba era pusă la cale și luându-se înțelegere, ca preste trei șile, adecă Duminecă, junele să vie cu părinții și cu oamenii sei, să pețească după obicei și să se facă logodna.

Cei doi trimiși plecară cu respunsul Marta le sărută mîmile, eară Mihu și Safta îi însoțiră pînă la porțiță.

(Va urma).

multiplés. Elle est même plus intime au peuple que sa religion, car elle est plus ancienne et tient plus à son individualité.

„La question de la langue est une question de conscience, dans laquelle personne, d'autre que le propriétaire de l'idiotisme n'a à intervenir c'est donc une affaire qui ne souffre pas de discussion.“

În adevăr, limba e mai mult ca un interes personal, mai mult ca confesiunea politică, pentru că aceasta este espusă la multe schimbări prin împregiurări — limba este mai strîns legată cu națiunea ca și credința, pentrucă aceea este mai veche și este legată de individualitatea cea mai din lăuntru — cestiunea limbei este o cestiune a conștiinței, în care nu e nimînu iertat a se mesteca, numai proprietarului limbei — este deci un lucru, ce nu permite nici o discuțiune.

Nu patima deci, ci revoltarea asupra vătămării comoarei celei mai sfinte; nu preocuparea, ci progresul și simțul pentru binele obștesc, nu mîncărimea a juca un rol, ci conștiința ne îndeamnă la opoziție atît de mare față cu confesia D-voastre politică.

Șicu bine, onor. casă, că în casa aceasta va învinge confesia politică — căci nu e vorba de ocupația Bosniei, cînd rezultatul votărei a fost îndoielnic, ci de ocupația școlălor, despre care un oarecare *esprit de corps* s'a și exprimat de mai înainte. Dar afară de casa aceasta noi sîntem majoritatea. (Glasuri din stînga extremă: Nu este așa!)

Eu deci. onorată casă, nu primesc proiectul de lege ca basă a desbaterei speciale. (Aprobare).

Revista politică.

Sibiu, în 13 Iunie.

La noi în Ungaria reformele nu mai au sfîrșit; în continuu trețem din o reformă într'alta, așa încât nici nu ne mai rămîne regaz pentru a pute aprea bielele sau rēul. Se signalizează din cercuri competente, că legea municipală va fi modificată într'acolo, ca funcționarii administrativi să fie denumiți de guvern, și legea timbrelor și a tacselor — o lege cu totul nouă, să se reformeze din fundament.

În Austria s'a început alegerile dietale. Resultatele încă nu sînt cunoscute, afară din puține cercuri. Cehii au publicat un apel electoral, care este un reflex fidel al schimbărei vederilor, ce s'a petrecut la Cehi cu privire la participarea la dietă. Apelul, care poartă în frunte semnatura Dr. Rieger, declară, că Cehii sînt gata a intra în senatul imperial, dacă acest pas a lor li se va face posibil fără denegarea naționalității și dignității lor. Spre acest scop să se facă Cehilor oare-care concesii, pînă acum neprecisate mai aproape, pentru a aduce în conglăsiure dreptul de stat bohem cu dreptul de stat public.

Ocuparea Novi-Bazarului pare a fi amînată. În privința aceasta i se șice diaruului „Neue freie Presse“ din partea militară următoarele: „Ocuparea Novi-Bazarului pare a nu se realiza așa curînd. Încât se tractează despre înaintarea și trecerea faptică a graniței de sud a terenului de ocupațiune, mēsurile de lipsă nu s'au ventilat pînă acum în cercurile competente nici într'atata, ca să se pregătească o operațiune pacinică, cu atît mai puțin să se hotărască ceva definitiv.“

Camera din România a primit cu 99 contra 9 voturi adresa de respuns la mesagiul domnesc. Eri s'a ținut o ședință secretă a senatorilor și a deputaților în cauza cestiunei Ovreilor.

Despre moartea principelui Napoleon șiarele franceze și engleze publice o mulțime de detaiuri. Șicrea cea dîntăi despre moartea tinerului

principelui a primit-o ministrul de resbel englez în 7/19 Iunie, în care și a și comunicat-o camerei. Ministeriul de esterne franceș a fost încunoscîntat în sara aceleiași șile prin ambasada din Londra. În Paris tristul eveniment a fost cunoscut numai înaintea amedei la 20 Iunie prin o ediție separată a diaruului „Estafette“. Șiarele din Londra discută cu multă și sinceră compătimire moartea principelui; foile franceze royalistice se țin foarte rezervate.

Șicrea despre abșicerea Che-divului din Cairo, care o comunica sem după o telegramă a lui „Pester Lloyd“ este pripită. Abșicerea se așteaptă, dar pînă astădi ea nu este fapt.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafulu Român.“

Riu-alb, în luna lui Iunie 1879. (Alegere de notariu cercual). Diariul maghiar „Hunyad“ ce apare în Deva în Nrul 21 din 28 Maiu a. c. sub „A napi események köréből“ face un estras scurt despre alegerea notariului cercual de-aici, carea s'a ținut în Riu-alb sub presidul ilustrului d-n jude pretorial Puj Zsigmond.

Dacă aceea descriere ar fi fost justă, atunci între conașionali nostri ar face o senzațiune mare, ba mulți din lectorii lui Hunyad poate vor fi cugetând cu preoții și învătătorii despre cari vorbesce corespondentul vor fi băgați în butuci. Dēnsul șice: „Ez eddig furcsa csupán, azonban komoly szint ad e választási ügynek a nagy mérvű bujtogotás, melyet a roman lelkészek 's egy községi tanító elkövettek, kik azzal izgattak a nép között hogy „tolvaj magyart“ ne válasszszanak, mivel a magyarok el akarják törötni a nemzetek nyelvét, igazságát és jogait.“ Dēnsul mai amintesce vre-o câteva cuvinte și despre Românul din Hunedoara, precum și despre comisiunea de încredere dela aceea alegere, cari însă nu se plătesc a le aminti, căci nu merită a se perde timpul cu cetirea lor.

Se vede însă că „Beküldetett“ a lui Hunyad n'a avut cunoscîntă destulă despre aceea alegere.

Pentru a cunoasce însă ori cine fie de ori ce națiune decursul alegerii noastre de notariu, voiu a o descrie în tot cuprinsul ei, așa după cum în realitate a și fost.

Fostul notariu Iáry Iános se afla în o stare sanitară de tot slăbuț, din care cauză nici că mai pută funcționa, ci și dedea demisiunea naintea ilustrului d-n jude pretorial Puj Zsigmond; aceasta se aduse la cunoscînta vice-comitelui, ear acesta numai decît și publică concurs cu terminul pentru recurenți 16 Maiu ear șiua alegerii 21 Maiu.

Candidați îndată se aflară destui; anume: Mircsa, Maksay, Patomir, Balint Ódön de națiune maghiară; Ioan Șandru, Apostol și Rimbaș de națiune română.

Dēnsii afară de Rimbaș — Românul din Hunedoara și începură pe întrecutele a corteși prin comune spre a și dobândi voturile alegătorilor, făcîndule tot felul de promisiuni, dar beutura încă nu lipsia. Unul dintre acești candidați a fost așa de procopșit de-a făcut chiar contract cu o comună, ca alegîndul pe el va micșora atît salariul cît și celelalte venituri ale notariului, ba ce e și mai mult, a avut cutezanța de-a arēta oamenilor o scrisoare falsă în care era șris dela d-nul „szolgabíró“ că dēnsul e notariu și altul nu!

Despre toate aceste d-nul jude pretorial a avut cunoscîntă clară, însă dēnsul ca om înțelept și prea bun nu și făcea nimica din acele, ci rîdînd șicea: facă ce voiesc, dar aci e treaba alegătorilor; ei știu că votul lor e liber și nu i poate silii niminea, vo-

tează dar fie-care pe cine are poftă, atata însă aș dori ca se aleagă un notariu bun.

El a arētat că iubesc egalitatea și frățietatea, în urmarea căreia e și stimat de întreg cercul pretorial.

Timpul de alegere se apropia; Românul din Hunedoara încă vine și ca și ceilalți merge la domnul jude pretorial spre a se presenta.

De-aci vine în Rușor la preotul Simion Suci și fără de-a petrece aci timp îndelungat vin ambii la învătătorii din Riu-alb Ciachi.

Ací preotul Suci și învăt. Ciachi fi făcură propunerea, că Rimbaș să nu umble prin comune resp. pe la alegători, căci aceștia se cam uriseră de visitele cele multe ale celorlalți candidați, ba spunînd cea dreaptă de multe ori se ascundeau de fețele lor; ci mai bine să se reintorcă acasă și se viună pe șiua alegerii, promișindu-i că dēnsii își vor face datorința dacă dēnsul va fi mai calificat.

Este prea bine cunoscut, că preoții și învătătorii sînt unicii conducători ai poporului, și cu durere trebuie se șice, că în timpul de față nici că mai are poporul alți indiviși pe cari să i poată numi de-ai lui. În preoți și în învătători are bietul popor toată încrederea și dela acestia și așteaptă toată mângăierea.

Astfel făcură și acum alegătorii cercului nostru. Dēnsii toată încrederea și-au pus-o și acum în preoții și învătătorii amintiți. Cēști din urmă avînd cunoștința clară despre calificațiunea fie-cărui din cei 7 candidați recomandară 3 indiviși între cari era și Rimbaș.

Alegătorii fără de-a cunoasce pe Rimbaș și fără de-a l'fi vădut îndată începură a se interesa de dēnsul și preste puțin se și solvară a rămâne pe lângă Rimbaș, acestia erau alegători din 3 comune, căci celelalte 2 comune își aveau candidatul lor fie-care pentru sine; această desbinare a celor 2 comune — Băesci și Rușor — în cari funcționează tocmai preoții despre cari vorbesce Hunyad, nu a provenit din indemaul preoților ci acolo a predominat păharul cu carele s'a și ales.

Șiua de 21 Maiu e aci, candidații toți vin la locul de alegere — Riu-alb. Alegătorii încă se adună. La 9 a. m. sosesc și d-nul jude pretorial Puj Zsigmond, îndată alege o comisiune de controlă, și ocupându și fie-care locul, decid: că votisarea — în cas dacă nu va fi aclamare — să se întemple prin spunerea numelui seu și prin arētarea respectivului pe care l'voiesce de notariu.

Alegătorii se chiamară înainte spunîndu-se însemnătatea șilei acestia, nereșînd aclamare, poftiră votisare. Votisarea se întimplă prin tragerea de sorți, respective care comună se voteze 1-a a 2-a și a 3-a orară etc.

Votisarea decurse prin spunerea numelui în ordinea cea mai frumoasă vre-o 3 alegători nu știură numele candidatului, dar în persoană încă nu l'cunoscără, prin urmare nici că avură valoare acele voturi. Finindu-se votisarea, rezultatul ei a fost, că Rimbaș a dobîndit majoritate de voturi și că atare a și rămas notariu cercual.

Candidații cealalți și insinuară protest.

După depărtarea presidului și a publicului îndată se adunară la „mai marele contrariu al partidei lui Rimbaș“ și aci oțelindu-se cu „șuică“ căutară cauza de protest, dar mi se pare că nu aflară, șigur oțelul au fost prea slab. De-aci se duseră în grupă în comuna vecină Băesci, carea e foarte vestită de vin bun și apă acră (borviz) destulă.

După ce goliră vr'o câte-va părechi și aflară cauza de protest, încă foarte curioasă; anume: preoții românesci Nandra și Suci, împreună cu

invătătorul Ciachi ar fi dis alegătoriilor „se nu alegă hoț de ungar de oare ce Ungurii vreau ale răpi limba, dreptatea și averea.”

Eu mă mir de-acei candidați că cum putură afla astfel de cuvinte, ce samănă a fi eșite mai mult din borta lui Bachus decât din gură omenească. Noi ne-am pomenit cu Ungurii ce se află și acum în cercul nostru, dînșii încă s'au pomenit cu noi, dar până astăzi, lauda bunei înțelegere ce există între noi, că nici unii n'am avut lipsă de-a folosi astfel de cuvinte.

Poate că Domnia-voastră d-nilor candidați voiți a le introduce?! Dar vă asigur că în cercul nostru rămâneți pe jos cu ele.

Destul că acest protest stilizat așa după cum dîseu îl trimiseră d-lui vice-comite. Acesta nu aduse nici un decis final dîcînd că protestul se va înainta la comitetul comitatens, dar totuși până atunci să se alegă un substitut. Această alegere se întimplă în 29 Maiu tot în acel loc. Dintre candidați au fost prezenți, rivalii sângeroși Maksay, Apostol, Ioan Șandru și alesul notariu Rimbaș.

Dacă cândva acești rivali ai lui Rimbaș nu și-au cunoscut păcatul, acum avură cea mai bună ocaziune de-a și-l vedea cu ochii, căci pe lângă toate apucăturile lor ticăloase și pe lângă toate promisiunile lor netrebnice totuși fu ales și de substitut noul notariu Rimbaș și încă spre uimirea lor prin aclamarea totală, neaflîndu-se nici măcar unul între alegători care să poftescă pe altul.

După ce se fină actul alegerii, Maksay fu așa de impertinent de dîse cătră domnul jude pretorial Puj Zsigmond că și acum voiesce a insinua protest, dar apoi își capătă răspunsul într'un ton, ce cred că nu i-a prea tîcînit procopsitul de Maksay.

Să vedem însă cu protestul făcut contra preoților și a învățătorului ce s'a întimplat? Căci dînșii vor fi dis astfel de vorbe agitatoare contra altei națiuni, atunci de sigur au comis cauza de crimă.

Cu răspunsul acesta rămân datoriu până la timpul seu. Atîta însă știu că în 8 Iunie cu posta de sara d. jude pretorial a primit ordinațiune ca să investigeze cauza; până acum încă nu s'a început.

Ce se ține de învățătorul Ciachi, fie cine dintre lectori poate vedea în „Hunyad“ Nr. 23 din 11 Iunie un articol îndreptat cătră redacțiune de cătră domnul inspector scolastic Rethi, unde însuși domnul jude pretorial de-neagă toate acele scornituri.

Cred, ba și afirmiez, că tot așa va fi și despre preoți. C—i.

Academia română.

Sesiune extraordinară.

Procesul-verbal Nr. 3.

Ședința din 25 Maiu st. v. 1879.

Membri prezenți: D-nii Alecsandri Vasile, Aurelian Petre S., Babeș Vincentiu, Bariș George, Caragiani Ioan, Fălcoian Stefan, Ghica Ion, Hașdău Bogdan P., Hodoș Iosif, Ionescu Nicolae, Laurian August Tr., Maiorescu Titu, Maniu Vasile, Odobescu Alecsandru, Papadopol Calimach Alecsandru, Roman Alecsandru, Sion George, Ștefănescu Grigorie.

Președinte, Ioan Ghica.

Ședința se deschide la 9 oare a. m.

Se dă lectură procesului verbal al ședinței precedente, și se adoptă.

Dl președinte comunică o adresă a d-lui N. Densușian, prin care trimite copii după nesce acte diplomatice, scrisori de-ale principilor români din secolul XVIII, pe care i le-ar fi oferit D. Coloman Thaly, membru al academiei de științe din Pesta, care

le-a copiat pe unele din archiva de stat a Ungariei, eară pe altele din archiva familiei Carobji. Se primesc cu mulțămire.

D. Hașdău crede a profita de ocaziune spre a se arăta d-lui N. Densușian mulțămirile pentru zelul și activitatea care le-a consacrat în urmărirea și decopierea atâtor documente importante pentru istoria națională.

D. Odobescu dîce, că relațiunile d-lui Densușian, despre misiunea istorică ce i s'a dat, trebuie să se dea în cercetarea și aprețierea secțiunii respective, pentru ca academia, mai bine încredințată să poată decide dacă misiunea d-lui Densușian trebuie să se mai prelungească.

Adunarea consultată recomandă acest subject secțiunii istorice.

D. Maniu propune ca, după procedura ce s'a urmat cu d-nii membri chemați în sinul adunării în ședința dela 23, să se invite ca membru actual și D. Andreiu Mocioni, spre a lua parte la lucrările academice.

Se observă de cătră unii membri că în situațiune analoagă se găsesc și alții despre care ar trebui mai întăiu să avem încredințare particulară că primesc de-a reveni în sinul adunării, la care fuseseră numiți.

D. Maniu presentă o propunere subscrisă și de D. Babeș în următoarea cuprindere;

„Membrii academici fiind pe viață aleși, delegațiunea este invitată a chema pe toți membrii cei cari au figurat dela înființarea societății academice române.”

Această propunere se primesc cu majoritate.

La ordinea zilei fiind numirea comisiunii financiare pentru cercetarea compturilor și administrațiunii fondurilor, se procede la vot prin bilete și se aleg cu majoritate d-nii Hodoș, Caragiani și Ștefănescu.

D. secretar general cerînd să se reguleze sarcina de secretar ad-hoc, care după statute trebuie să se aleagă anume pentru redacțiunea proceselor verbale ale sesiunii, adunarea îl invită ca să poarte duminialui această sarcină ca și în anul trecut.

Ședința se ridică anuciîndu-se cea viitoare pentru ziua de Luni, 28 Maiu, când comisiunile numite să vie cu lucrările lor respective, spre a se pute pune în discuțiune.

Vice-președinte, G. Bariș.

Secretar ad-hoc, Sion.

Varietăți.

* (Maiestatea Sa) împăratul, ținîndu-se în acest an la M. Oșorhei eșercițiile militare în luna lui August, va sosi la Oșorhei și va petrece acolo vr'o câteva zile. Așa ne spune „Pester Journal.” Tot pe timpul acela se vor ține acolo și eșercițiile honvedilor, la cari se vor chema toți honvedii din părțile de jos ale Ardealului. La acele va asista Alteța Sa archiducele Iosif.

* (Parastas). Sămbătă dimineața la 9 oare va avé loc în biserica gr. or. din cetate un parastas solemn în memoria reposatului Archiepiscop și Metropolit Marelui Andreiu baron de Șaguna, pontificat de Escel. Sa Preas. Archiepiscop și Metropolit *Miron Romanul* cu asistență corespunzătoare.

* (Progresele științei). Unde se vor opri oare progresele științei? „Berliner Börsen Courier” menționează o descoperire, care dacă ar fi confirmată ar constitui de sigur una din cele mai mari și mai prețioase victorii a științei moderne;

Un domn Rotura ar fi descoperit în America de sud o otrava vegetală care are proprietatea de-a arunca animalele într'o stare de moarte aparentă, în care ele rămân până ce o

altă contraotravă face din nou ca să circuleze sângele, restabilind funcțiunile inimii. În modul acesta, s'ar pute trimite din America în Europa animale vii într'o stare de letargie.

D. Rotura asigură că, sub oarecare condițiuni, s'ar pute menține animalele în această stare, în timp de de mai multe luni și chiar de mai mulți ani.

* (Greutatea omului). Greutatea mijlocie a unui copil e la naștere 3.20 kilograme, a unei copile 2.91. Copii perd din greutatea lor în cele 3 zile după naștere și nu cresc până cam după a 7 a și dela naștere. În etate egală bărbatul în deobște e mai greu ca femeia, numai în al 12-lea an ei de regulă sînt egali. Al 40-lea an este timpul, când se desvoaltă perfect greutatea omului, femeia însă adesea își ajunge greutatea cea mai mare în al 50-lea an. Greutatea mijlocie a bărbatului e în al 25-lea an 62.93 și în al 40-lea an 63.7; a femeii e în al 25-lea an 53.2 și în al 50-lea an 56.16 kilograme. Dela al 40-lea și 50-lea an începînd și bărbatul și femeia perde din greutate, care perdemînt face la sfîrșitul vieții 6—7 chilo.

* (Asigurare contra vărsatului). Se vorbia mai zilele trecute despre fundarea unei companii de asigurare contra vărsatului, în America de sud.

Fiînd că pentru multe din damele cele tinere, frumseța figurei este cea mai bună (?) și unica zestre, și că vărsatul micșorează foarte adese această frumseță într'o mare proporțiune, și prin urmare și șansa de-a se mărita, compania este pe o bună cale de-a face avere și și are deja un bun număr de asigurați.

Această societate are de scop de-a înlocui frumseța perdată prin o sumă de bani plătită celor interesați.

Prețul poliței este în raport cu suma asigurată; un juriu este însărcinat de-a hotărî până la ce punct frumseța este vătămă și a plăti în consecință.

* (Inimicii pomilor). Poate că vă plac fructele și n'aveți gust rău. În cazul acesta îngrijiți de pomi. Ei au inimici de moarte în nisce vermi care le rod fructele încă verzi. Aceste ființe strică două treimi din fructe cătră finea lui Iunie și Iulie. Fluturii lor își depun ouăle în Iunie și Iulie în poamele încă necrescute. Vermele mănîncă simburile, ba chiar și partea cîrnoasă și face se cadă fructul. Vermele de culoarea pomului se lasă pe el jos cătră începutul lui Iulie până în Octomvrie, pe urmă se urcă earăși în pom și se ascunde în crepăturile scoarței, unde se învîlesce într'o pînză alburie grea de recunoscut și de găsit. În Aprilie viitoriu se impupeză și în Maiu își reîncepe, lucrul destrucător, I. Becker, profesor de fete în Jüterbog (cercul Potsdam), s'a ocupat de aceste ființe destructoare și a inventat în contra lor un fel de cleiu, numit Brumata-cleiu. Eată mijlocul propus de el: La o înălțime de 1 metru dela pămînt se învîlesce pomul într'o verigă de hîrtie lată de 10 centimetre. Această verigă se leagă numai la capul superior și partea din afară a ei se unge cu Brumata-cleiu. Vermii, urcîndu-se pe trunchiul pomului, se opresc sub hîrtie la adăpost de frig și de inimici, sau vor să treacă preste ea mai departe și atunci rămân lipiți de cleiu. Veriga poate rămîne până în Decemvrie. Vermii se adună în ceată compactă și ciocănitoarele îi pot găsi ușor, așa încît omul mai nici n'are lipsă să'i caute și să'i ucigă. Este lucru firesc, că dacă vecinii nu iau aceleași precauțiuni ca noi, toată întreprinderea e zadarnică, de oare-ce fluturii vecinului pot sbura la oare-care distanță și'i pun ouăle și în fructele pomilor noștri.

* (Moștenirea fabuloasă). Cu privire la moștenirea fabuloasă a d-lui Trausch, chemistul laboratorului spitalului Colței, despre care vorbirăm deja în numărul 62 al „Telegrafului Român” diariul „Timpul” află din isvor sigur că răposatul unchiu, nu se numia Trausch ci Shöck. Acesta murise, după cum se spune înainte de patruzeci de ani lăsînd după el o avere colosală. Avera rămase în îngrijirea unui prietin al răposatului Shöck, care murind și el înainte cu vr'o douăzeci de ani lăsă banii bancei engleze pentru ca ea să caute pe ereții defunctului Shöck. Trecură ani la mijloc până ce s'a aflat că familia Trausch este înrudită în linie colaterală cu Shöck. Eredi sînt mai mulți, între cari este și d. director al eforiei spitalelor de aici. Până se va face partagiul vor trece ear ani și suma ce se va cuveni d-lui Trausch nu poate fi atît de mare precum se vorbia. E drept că averea totală se urcă, conform actelor, la suma frumoasă de 13 milioane livre sterline, adică cam la 400,000,000 franci. După ce se va stabili numărul erediilor se va pute cunoaște cifra ce se cuvine d-lui Trausch, care în ori-ce caz va fi destul de însemnată.

„Cînd norocu-și schimbă pasul N'aduc ani ce-aduce ciasul.”

* (O mamă uitucă). Șeful stațiunii din Genf primi de curînd următoarea împărtășire oficială telegrafică de la stațiunea Alost: „În trenul de la 10 oare 50 minute am uitat: un copil de 6 luni, un parapleu și un pachet cu vestminte”. Deocamdată, șeful stațiunii din Alost a trebuit să poarte grige de copil.

Bursa de Viena

din 25 Iunie n. 1879.

Metalicele 5%	66 45
Împrumutul naț. 5% (argint)	67 55
Împrumutul de stat din 1860	126 35
Acțiuni de bancă	824 —
Acțiuni de credit	262 75
Argint	— —
Valuta nouă imperială germană	56 90
London	115 90
Gabin	5 47
Napoleon d'aur (poli)	9 23

Economic.

Budapesta, 21 Iunie n. Impregiurările timpului din săptămîna trecută n'au fost nefavorabile; ploaia de foarte mulți poftită a și intrat chiar pe la începutul săptămînei și a ținut în tot decursul ei, arătînduse adesea chiar în torenți, însoțiți de vremuri grele cu grîndină. Aceste ploii au fost tare folositoare de altmintrelea pentru cucuruz, napi, crumpene și tăbacuri; cam nepriincioase însă pentru fînuri și rapiță. Timpul înfloririi grînelor a fost de tot favorabil, o împregiurare, carea a ajutat dezvoltarea și crescerea spicelor și grăunțelor lor a căror stare este lăudată din toate părțile. Pe aici domnesce pretutindenea nădejdea, că secerișul o să fie bun și îndestulitoriu, cu deosebire dacă timpul următor va fi însoțit de vreme mestecată cu căldură și ploii din când în când. Jăluirile de mai nainte asupra ruginei au încetat cu totul și domnesce mai pretutindenea nădejdea, că dacă în următoarele 14 zile va fi timpul ca cel de față, atunci cestiunea ruginei tuturor plantelor va fi deslegată favorabil. Starea aceasta a bucatelor și a tuturor celorlalte fructe a născut o retragere oare care dela negoțul lor, în urma cărei împregiurări și prețurile lor au fost cam slăbuțe. Notăm în special următoarele:

Grăul la 85,000 m. m. s'a plătit cu câte fl. 9.90—10; Săcara la 3000 m. cu fl. 5.60—6.10; Orzul la 400 m. cu fl. 5.15—6.10; Cucuruzul la 15,000 m. a trecut cu fl. 5.09—5.20; Ovăsul cu fl. 5.25—5.60; Făina și în săptămîna trecută n'a avut mare creștere.

Păstăioasele asemenea n'au trecut prea bine, pentru că n'au avut cumpărători și s'au plătit: mazerea numai cu fl. 5.80—10; linteia cu fl. 8—11; fasolea cu fl. 6.60—7.50; mălaiul cu fl. 5—5.15; sēmînta de cânepă cu fl. 8—8.50; și sēmînta de in cu fl. 13 per 100 chigr.

Lănila per 56 chhr. s'au vëndut cu fl. 39—42;

Porcii n'au avut căutare. In tērg s'au aflat 89.730 dintre cari au fost din Ungaria de jos 2490, și din Ardeal 250 cap. Unsoarea de porc a trecut cu fl. 39 fără, apoi cu fl. 42—43 cu vas cu tot; Slănina cu fl. 36.50—38.50; sēul cu fl. 42.50—43.50; Rapița din Bănat cu fl. 11, din România cu fl. 12.25; Spirtul a trecut per 10 mii litre % și adecă en gros cu fl. 27.50 și în consum cu fl. 28; Peile au trecut între toate articulele din săptămâna espirată mai bine. Și adecă: peile de oaie din Bănat cu fl. 120—130 cele de miel din Bănat și Ardeal cu fl. 70—80; și cele de capră cu fl. 105—120 toate per 102 de dărahe. Peile de bou din Bănat cu fl. 135—140; cele din Ardeal cu 145—150; peile de vițel cu fl. 180—190, per 102 dărahe; cele de cal cu fl. 11—12.50 părăchea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 16 Iulie și 16 August imob. lui Mihail Incze și soției sale în Közép-Ajta; în 4 Iulie imob. lui Alecsandru Biro în Arcoș (judec. cerc. Săngiors); în 10 Iulie imob. rămasului după Ioan Temesvári în Brașov (trib.); în 24 Iulie și 28 August imob. Linei Radu și soți în Mohu (trib. Sibiu); în 8 Iulie și 8 August imob. Bertei Fanta în Alba Iulia (trib.); în 20 Iulie imob. rămasului după Mihailă Rēhēian în Tiuri (jud. cerc. Aiud); în 5 Iulie imob. lui Stefan Suciu în Peta (trib. Cluj); în 30 Iunie imob. lui Mihail Coc și soți în Cărpiniș (jud. cerc. Abrud); în 22 Iulie și 23 August imob. lui Mihailă Sălejan în Hațeg (jud. cerc.); în 22 Iulie și 22 August imob. lui Dănilă Macsimilian în Lancrem (jud. cerc. Sassebeș); în 1 Iulie și 1 August imob. lui George Mărian în Abrudsat (jud. cerc. Abrud); în 23 Iulie și 23 August imob. lui Frideric Riseri și soți în Sighișoara (jud. cerc.); în 9 Iulie și 9 August imobil. lui Francisc Horvat în Broșteni (jud. cerc. Sechelid); în 30 Iunie imob. lui Carol Brestewsky și soți; în 5 Iulie imob. lui Martin Groffe și soți în Bistrița (trib.); în 1 Iulie imob. lui Ioan Melchior în Tiucosuș săsesc (jud. cerc. Sighișoara) în 11 Iulie imob. lui Ioan Szabo în Cluj (tribunal).

Mare șifericită nuvelă. Biroul principal de Loterie germână Isenthal & Co. în Hamburg, publică prin diarul nostru de ađi a II-a seriē a loteriei germâne de bani, a cărei tragere se începe la 9 Iulie 1879. După informațiunea ce primim dela casa Isenthal & Co. participarea Românilor la Seria Ia a fost într'atâta în cât casa Isenthal & Co. are de gând de-a institui la Transilvania o Agenție, și a și făcut chiar mai multe întrebări în această privință.

Premiul cel mare al ultimei Seriei a fost câștigat de un proprietar la Iași, și premiul al doilea a fost câștigat de un fabricant la Berlin: Cienti și Români au mai câștigat și diferite câștiguri mici. Este de dorit și sperăm că de astădată fortuna va favorisa pe Clientela română și cu câștigul cel mare, care întrece o jumătate milion de franci. Putem dar admite că participarea va fi foarte considerabilă. Este de prisos de-a mai vorbi aci despre soliditatea acestei Loterie, de oare-ce garanția guvernului a unui Stat germân e suficientă pentru fie-care jucător.

Consemnarea.

contribuitorilor marinimoși, cari a binevoit a oferi sumele urmānde mai la vale, cu ocaziunea arangiārei „seratei-literare-musicale” de cătră junimea română din Budapesta în 12 Februarie a. c. în folosul societăței de lectură „Petru Maior.” (încheiere).

Prin d-na Iudita Măcelariu în Sibiu. DD. Iudita Măcelariu 2 fl., N. Dunca 2 fl., Maria Hanea, A. Moga, Maria Roșca, Alesandrina Mateiu, M. Brote, Maria Harșan, Elena Popescu, Iosefina Răuciu, Ca-

liopi Boiu, Maria Cosma, Elena Pop, Maria Cunțan, E. Păcurariu, Ioana Bădilă, Maria Roman câte 1 fl. Suma 19 fl.

Prin dl Georgiu Fejér B. 3 fl.

Prin dl Ioan Ciocan în Năsăud. DD. Ales. Șotropa, Dr. Ștef. Pop, Leon Piciu, A. Mazanek, Mih. Damide, Sim. Tanco, Bas. Groza, S. Stoica câte 1 fl., S. Drăgan Betricara, Erem. Șorobetea, N. N. câte 50 cr. Suma 10 fl.

Prin dl Ladislau Sarkady în Criștiara. DD. Ios. Roman 2 fl., Paul Fașie 2 fl., Ladislau Sarkady, George Damșa, L. Lazar, Nic. Gavra câte 1 fl. Suma 8 fl.

Prin dl Iul. Filipescul în Brașov: Dr. Neagoe, Sim. Mărginean, Mich. Deanly, Macsimilian Laurențiu, Al. N. Orgidan, M. I. Masin, Dan. Dinotaiu, I. Filipescul câte 1 fl., G. Ioanescu 2 fl., Ioan Luzaiu 2 fl., un anonim din România 4 fl. Suma 16 fl.

Prin dl Ioan Moldovan în Blaj 3 fl. Prin dl Desideriu Borbola în Lipova. DD. Desideriu Borbola 2 fl.; Georgiu Mateiu 2 fl., Georgiu Dimitrescu 1 fl. Suma 5 fl.

Prin dl Dr. Colcer în Șomcuta mare. DD. Ioan Pop, Nic. Nilvan, Ales. Pop, Flor. Nilvan, Dr. Colcer câte 1 fl., Elie Pap și Teodor Blaga câte 50 cr. Suma 6 fl.

Prin dl Mich. Sturza în Sepreș. DD. Petruș, Dr. Ar. Kovács, N. N. câte 1 fl., Mich. Sturza 2 fl., Nica 50 cr. Suma 5 fl. 50 cr.

Prin dl D. Selcelean în Caransebeș. DD. Tr. Doda 5 fl., Seracin 3 fl.; Andreeviciu 2 fl., Peța 2 fl., Fil. Musta 2 fl., Niamezni 2 fl., Petru Brancoviciu, Ales. Stancoviciu, Iul. Catrușca, Fil. Adam, Timot. Stoiaicoviciu, Maj. Iacoboviciu, Ioan Popoviciu, I. Nemoian, P. Drăgălina, St. Velovan câte 1 fl. Suma 26 fl.

Prin dl Dr. C. Aronoviciu în Botusani. DD. Dr. C. Aronoviciu 1 #, Dr. Stefanoviciu 1 #, G. Rusu 1 #, Ed. Ulle 1 #, Marcian, prof. 8 lei, Balcean, profes. 10 lei, Ionescu, prof. 4 lei, Tocarschi 4 lei, Nicolescu, Adr. Savinescu, Galliu, Leonescu, G. C. Velea, Severini, Grecianchi câte una rublă, Giurgea 4 lei.

Omor redacț. „Amicul Poporului” 5 fl.

Prin dl Gerasim Candrea în Topanfalva 2 fl., Nic. Coltusel 2 fl., Andreica 1 fl. Suma 5 fl.

Prin dl Nicolau Zigre în Oradea-mare. DD. Nicolau Zigre 3 fl., Sim. Bica 5 fl., Teod. Kővári 5 fl., P. Vela 2 fl., Ios. Roman 2 fl., G. Sfârlea 2 fl., Nic. Marcuș, Georgiu Horvath, un oare-cine, Teod. Cioca, I. Pap, Petru Suciu câte 1 fl. Suma 25 fl.

Prin dl Eufremiu Juica în Varadia. DD. Csiky Lajos 60 cr., Zaharia Lațco 60 cr. Eufremiu Juica 80 cr. Suma 2 fl.

Prin dl G. Sida notar în Șiria 2 fl. Nic. Stefu inv. 1 fl. Suma 3 fl.

Suma 309 fl. 90 cr. Venitul brut este, dar 1197 fl. 90 cr. Subtragēnd spesele arangierei de 284 fl. 47 cr. Remāne ca venit curat 913 fl. 53 cr., care sumă s'a pre-dat societăței de lectură Petru Maior.

Budapesta în 1 Maiu 1879.

Din partea tinerimei

Dr. Victor Babeș. Iul. cav de Pușcariu.

Posta Redacțiunei.

„Valachii și Virchow.” Numai începe nici o îndoială, că notița la care se referēază articolul D-Tale, este o simplă scornitură a diarului maghiar „Pesti Hirlap.” Virchow este un bărbat al științei și n'are de-a face cu pamfeturile jidovesci ale diaristicii maghiare. Dacă antropologistul Virchow în scrierile sale științifice ar fi afirmat vre-odată, că formarea căpăței Românilor samēnă cu a Tartarilor, nu ne este cunoscut, dar, că el n'a făcut-o aceasta în forma în care o povestese diaristul din „Pesti Hirlap,” ne putem încumeta a o asigura aproape pozitiv, căci pozițiunea acestui bărbat în știință și în societate este incompatibilă cu o astfel de purtare. Dacă „Pesti Hirlap” a lovit pe cineva prin acea notiță, apoi numai pe Virchow l-a lovit, atribuind'ri purtări, care un om cult nu le poate posedea.

Nr. 882—1879.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de medic comunal în comuna subsemnată devenită în vacanță se deschide concurs cu termen până la 15 August nou a. c.

Cu acest post e împreunat un salariu anual de 900 fl. v. a. care se ri-

dică la lună sau la pătrariu de an din cassa alodială și de vizită se statorește tacsă cu 10 cr. v. a. Medicul ales e îndatorat a efectui vaccinarea atât în comuna principală cât și a în cea filială Riul-Sadului gratis și îngriji și de agendele ținētoare de inspectorul de morți. În fine se recere, ca medicul comunal să fie provēdūt cu toate instrumentele necesare pentru obducțiuni și altele. Concurenții, cari vor avē gradul de „doctor universae medicinae,” vor cunoasce cel puțin limba română și germână și vor documenta pracsă de mai mulți ani, vor fi preferiți. Petițiunile bine instruate sūnt în termenul sus arētat a se adresa cătră primăria comunei Rēșinari posta ultimă Rēșinari în Transilvania.

Rēșinari la 13 Iunie 1879.

Primăria comunală.

Nr. 243—1879.

1—3

EDICT.

Reveca născ. Pascu Tătuc din Hălchiu, carea a părăsit cu necredință de 6 ani de ăile pe legiuitul ei bărbat George Crăciun, tot din Hălchiu, fără de a se scī locul ubicațiunei ei, este prin aceasta citată, ca în termen de un an și o ăi să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial, intentat asupra'i de soțul ei.

Brașov, 6 Iunie 1879.

Forul matrimonial gr. or. al Brașovului I.

Iosif Barac m/p.,
protop.

Nr. 108—1879.

1—3

EDICT.

Ioan Bucur de religiunea gr. or. din Avrig comitatul Sibiului, carele de 9 ani a părăsit cu necredință pre legiuita lui soție Ioana născ. Lazar Baltea, tot din Avrig, fără a fi dat până acum vre-un semn, dacă și unde se mai află, se citează prin aceasta, ca în termen de un an și o ăi dela datul de față, să se infățiseze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră se va pertracta și decide procesul divorțial intentat contră'i de cătră soția lui.

Sibiu în 15 Iunie 1879

Forul matrimonial gr. or. al tractului Sibiului II.

Nr. 98.

1—3

EDICT.

Rachila Moise Lupea din opidul Mercurea cottul Sibiului, — carea de 3 ani a părăsit pre bărbatul ei Moise Luca, fără a se scī ubicațiunea ei și de mai trăiesce sau nu, — se citează a se presenta în terminde un an și o ăi înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral, căci la din contră procesul divorțial asupra'i intentat se va pertracta și decide și în absența ei.

Mercurea la 11 Iunie 1879.

Dela scaunul ppresbiteral al Mercurei.

I. Droc m. p.,
adm. prot.

Grădina Archiepiscopiei,

situată în suburbiul Iosefin în Sibiu, strada Șevis Nr. 3, așa numita grădină „Gerlitz”,

partea economică,

se esarendează pe mai mulți ani, începēnd dela 1 Septembrie a. c.

Informațiuni mai de aproape se pot primi în casa Nr. 26, strada Măcelarilor.

[26] 1—3

LOTERIA.

Seria II-a.

Guvernul germân la Hamburg, care a autorizat o nouă și mare loterie de bani, controlează nu numai emiteria losurilor ci și toate tragerile; deosebit de aceasta guvernul germân la Hamburg garantează cu toată averea imensă al Statului pentru plata esactă a câștigurilor oferându-se astfel fie-cărui din toate punctele de vedere siguranța cea mai perfectă. Singurul fapt că un guvern germân figurează aci ca garanție e pe destul dovadă că această loterie e solidă de tot.

Nouă și mare loterie de bani mai conține acuma numai 82,000 lose din care 40,000 lose trebuie să câștige neapărat; șansa de câștig e dară foarte însemnată, fiindcă mai jumătate a tuturor loselor trebuieesc câștigate negreșit. Toate câștigurile se trag acuma în 6 secțiuni care se succed repede una după alta. — Câștigul cel mai mare care e de făcut în cazul cel mai fericit se urcă la

533,333 FRANCI

Special mai sūnt de câștigat următoarele câștiguri principale:

	franci	franci
1 a	333.333	= 333.333
1 a	200.000	= 200.000
1 a	133.333	= 133.333
1 a	80.000	= 80.000
1 a	66.666	= 66.666
2 a	53.333	= 106.666
2 a	40.000	= 80.000
5 a	33.333	= 166.665
2 a	26.666	= 53.332
12 a	20.000	= 240.000
24 a	13.333	= 319.992
5 a	10.666	= 53.330
1 a	8000	= 8.000
54 a	6666	= 359.964
5 a	5333	= 26.665
70 a	4000	= 280.000
216 a	2666	= 575.856
2 a	2000	= 4000
531 a	1333	= 707.823
670 a	666	= 446.220
945 a	400	= 378.000

etc. etc., în total 40,000 câștiguri.

Toate câștigurile se plătesc imediat după tragere în monedă de aur sub controlul guvernului germân. Noi sūntem însărcinați cu desfacerea loselor originale a acestei noaue și mari loterie de bani, espedându-le cu prețul oficialmente hotărīt fără alte cheltueli. Tragerea se începe

la 9. Iuliu 1879

fiind oficialmente hotărīt costul loselor pentru această clasă și anume:

fl. 10.80 cr. v. a.
pentru un los întreg original

fl. 5.40 cr. v. a.
pentru jumătate los original.

Costul urmează a ni se transmite franco în monedă hârtie austriacă sau în timbre postale austriace. Indată după primirea costului espedăm fie-cărui comandant directamente într'un envelop bine închis losele originale comandate investite cu armarele țerei. Fie-cărei expedițiuni de lose asociām programul tragerii tradus în limba română, și după fie-care tragere, fie-care participant primesce lista oficială a tragerii, care listă specifică într'un mod esact numerile trase cu câștig; deosebit de aceasta numerile trase cu câștig se publică și prin toate diarele principale din Austria. Mulțămim publicului austriac pentru încrederea arătată până acuma, făgăduind că și în viitoriu vom efectua toate comanda prompt și esact. Rugăm a trimite comanda cât posibil curēnd în tot cazul înaintea începerii tragerii și anume cel mai târziu până la

9. Iuliu 1879.

direct cătră adresa noastră:

ISENTHAL & CO.

Biroul Principal de Loterie.

Hamburg. (Germania).

Correspondăm în limba română. Scrisori din Transilvania sosesc în Hamburg în 80 de oare. Mulțămim publicului transilvan pentru participarea călduroasă la antăia clasă a acestei Loterie, și sūntem mândri de-a pute anunța că mai mulți clienți din Transilvania au dobēndit la seria antăia a acestei loterie câștiguri considerabile, promitem asemenea de-a efectua comanda pentru tragerea de care tractează anunțul de ađi cu aceeași esactitate și promptitudine.

[23] 3—5